

Sapie

ut
 q: fortis est mors dilectio dura.
 sicut infernus emulatio. Lapa
 ces eius. lampades ignis attri
 flamari. Aquae multe no pote
 runt extinguere caritatem. n flua
 obruant illa. Si cedit lo omnem
 substantia domus sue pro dilec
 tione. q: michi despicit eam. So
 ror nra paruula r uera no lit.
 Quid faciemus sorori nre in die
 q:ndo alloquenda est. Si inuif
 et edificemus sr cu propugila
 argentea. Si hostiu est copigin
 illud tabulis cedimus. Ego inu
 rus. r uera mea sicut turris. Ex
 quo sca sum coram eo. q: pace
 reperiens. Vinea fuit pacifico mo
 que ht populos tradidit ca cul
 todib: . Vir affert pro fructu ei.
 mille argenteos. Vinea mea co
 ram me est. uille tui pacifici r
 ducenti hys qui custoduit fruc
 tus eius. Que hitas in omnis a
 nima auscultant te. fac me au
 dire uocem tuam. Fuge dilecte
 mi assimulare capree ynuloq
 ceruoru sup montes aromatu.

Explicit canica can Incipit p

Regis super librum sapientie.
Sapientie apud hebreos ti
 q: est. unde rpe titulus gra
 tuagus eloquentia tedolet. hunc
 uida filoms affirmant. q: pinte
 sapientie nominat. q: in eo xpi

aduentus qui est sapientia pa
 tris. r passio eius euident exprim.

Explicit prologus. Incipit liber sa

Sapientie. **I**lligite iudicia. pie.
 qui iudicatis tra.
 Sentite de dno in
 bonitate. r in sipli
 citate cordis querite illum. qm
 inuenit ab hys qui non teptat
 eum. faret autē eis qui fitez
 bnt in illum. Perise cu cogita
 tiones. separant a deo. prolata a
 uirtus corripit insipientes. qm
 in maluola anima no introib
 sapientia. nec hitavit in corpe
 suu dno peccatis. Spiritus tur
 scis discipline effugiet fictu. et
 auferet se a cogitationib: q: fut
 sine intellectu. r corripet a sup
 uemente iniquitate. Leiguus
 est cu spiritus sapientie. r no libe
 tabit maledem alabys suis. qm
 tenu illius testis est deus. r cordis
 illius scrutator est uerus. r ligue
 eius adiutor. Qui spe dni replen
 orbem terraru. r hie quod cotinet oia
 scientiam h: uocis. Propt hie qui
 loquitur unq: no potest latere.
 nec preteret illum compies iudi
 cium. In cogitationib: cu ipu int
 rogatio erit. Sermonu aut illi
 auditio ad deū ueniet. r ad correc
 tiones iniquitatu illius. qm au
 tis zeli audit omnia. r tumultus

I

I

inimicitiam non abscondetur.
Custodite ergo uos a iniuria
que nichil prodest et detractio-
ne. pro-
pate lingue quod sermo nocuus in
uacuum non ibit. Os autem quod in-
tinetur occidit animam. Nolite zela-
re mortem in errore uite uestrae. nec
acquiratis perditionem in operibus
manuum uestrarum. quoniam deus non fecit
mortem. nec letatur in perditione ui-
uorum. Creauit enim deus ut essent
omnia et sanabiles facit nationes
orbis terrarum. Non enim est illis me-
dicamentum exterminium. nec infer-
rum regnum in terra. Iustitia per-
petua est et immortalis. In iustitia
autem mortis acquisitio. Impi-
i autem manibus et uerbis accersie-
runt illam. et extimantes illam
amicam. defluerunt et sponsones
posuerunt ad illam.

II **D**ixerunt enim impij cogitantes
apud se non recte exiguum et cum
tedio est tempus uite uestrae. non est ref-
gerium in fine hominis. et non est
qui agnitus sit reuersus a ui-
feris. Quia ex nichilo nati su-
mus. et post hoc erimus. tanquam si
non fuerimus. quoniam fumus est
flatus est in naribus nostris. Et sic
mo scintille ad commouendum cor
urium. quod extinctus cinis erit cor-
pus urium. et spiritus diffundet tanquam
mollis aer. Et transiet uita nostra

tanquam uestigium nubis. et sicut ne-
bula dissoluetur que fugata est a
radice solis. et a calore illius ag-
grauata. et non in irrim obliuio-
rum accipiet per tempus. et nemo re-
bit memoriam operum uestrorum. In
bre enim transitus est tempus no-
strum. et non est reuersio finis ue-
strae. quoniam consignata est. et nemo re-
uertit. Venite ergo et fruamini
uis que sunt. et uitam creatura
tamquam inuuentem celeriter. Inno-
pescoso et unguentis nos implea-
mus. et non pretereant nos flos temporis.
Coronemus nos rosis antiquis. mar-
cescant. nullum pratum sit quod non
pertranscat luxuria uestra. Nemo
tam exorsus sit luxurie reuelum.
relinquam signa ientiae. quoniam
est pars uestra. et hoc est sorus uestra.
Optinamus pauperem iustum. et
partem uiduae. nec ueteram re-
uerentiam canos multi temporis. sit
autem fortitudo uestra lex iustitiae.
Circumueniamus ergo iustum. quoniam
utilis est nobis. et contrarius est
operibus nostris. et improperit nobis
peccata legis. et diffamat in nos
peccata discipline uestrae. promit-
tit se scientiam dei uestrae. et filium dei
se nominat. Factus est nobis
intraductorum cogitationum uestrarum.
grauis est nobis etiam ad uiden-
dum. quoniam dissimilis est alijs uita

illius. et in ueritate sunt uie eius.
 Tancip uigaces existimati sunt
 ab illo. et abstulit se a uis uis ta
 et ab inuidiis. et presertim no
 uissia uistoru. et gloriat se de
 preim hie. Videamus ergo si ser
 mones illius ueri sunt. et teptem
 que uentura sunt illi. et sciemus
 que erit nouissima illius. Si
 enim uerus filius dei suscipiet il
 lu. et iterabit illu de manibz co
 tritionu. contumelia et tormeto
 interrogem eum. ut sciamus uer
 tentiam eius. et probem pacienci
 am illius. **M**orte turpissima co
 demnemus. erit enim respectus
 ex sermonibus illius. hie cogitauit
 tunc et errauerit. errauerit enim
 illos malicia coru. et nescierunt
 sacramenta dei. nec mercede spec
 tauerunt iusticie. nec iudicauit
 tur honore aiantu scaru. Quidem
 creauit ipsem inextimabilem.
 et ad ymaginem similitudis sue
 fecit illum. Inuidia autem dyaboli
 mors introiit in ore traru. et
 imitant illu qui sunt ex parte illi.
Iustoru autem aie in manu dei
 sunt. et non tangit illos tormetu
 mortis. Visi sunt oculi insipientiu
 mon. estimata est afflictio illor.
 et ab imie iusto abierunt inexter
 manui. et quod a nobis est uer
 extimay. illi autem sunt in pace.

Et si coram hominibus tormenta
 passi sunt. spes illorum in mortali
 plena est. In paucis uerati. in
 multis uero disponent. quoniam deus
 temptauit illos et inuenit eos dig
 nos se. Tancip autem in fornace
 probauit illos. et quasi holocausti
 hostiam accepit illos. et in tepe
 erit respectus illorum. Fulgebunt
 iusti tancip scintille in aridieto
 discurrent. Judicabunt nationes
 et dominabunt populis. et regnabit
 dominus illorum in perpetuum. Qui con
 fidit nullum intelligit ueritatez.
 et fideles in dilatione accrescent
 illi. quoniam domus et pax est electis eius.
 Impij autem et que cogitauerunt
 correctione habent. et qui neglexerunt
 iustum. et a domino recesserunt. Sapie
 tiam enim et disciplinam qui abicit
 infelix. et uacua est spes illor et
 labores sine fructu in habitabilia
 opera eorum. mulieres coru ince
 sare sunt. et nequissimi filij illo
 ru. maledicta creatura coru. quia
 uia felix est sterilis. et in concu
 nata. que nesciunt thori in delic
 to habent fructum in respectione a
 uimaru scaru. Et sperdo qui non
 operatus est per manus suas
 iniquitate. nec cogitauit ad ius
 deum nequissia. dabit enim illi fi
 dei domus electi. et foris in templo dei
 acceptissima. Honoru est labor.

est

gloriosus est fructus. et que non
 concitat radix sapientie. filii
 autem adulterorum in consumatione
 erunt. et ab iniquo thoro semen
 exterminabitur. Et si quid longe
 vite erunt in nichilum computa-
 buntur. nisi honore erit novissima
 senectus illorum. et si scelerosus de-
 functi fuerit non habunt spem nec
 die agnitionis allocutionem.
 Rationes enim iniquorum dicitur sunt con-
 sumationis.

III

Quia pulchra est casta generatio
 cui claritate immortalis est me-
 moria illius. quoniam et apud deum
 nota est et apud homines. Cui
 presens est illa imitantur et desi-
 derant eam. Cum se eduxerit. et
 in perpetuum coronata est sum-
 ptiat in conquinatorum certa-
 minum vicibus. Multigena autem
 impiorum multitudo non est uti-
 lis. et adulterine plantationes
 non dabit iudices altas. si sta-
 bile firmamentum collocabunt.
 Et si in ramis in tempore genuerunt
 infirmitas posita a vento com-
 mouebuntur. et annuitate ventorum
 eradicabuntur. Confingentur enim
 rami in consumatione. et fructus illo-
 rum inutiles. et acerbi ad man-
 ducandum. et ad nichilum apti. Er-
 unquus enim omnis filius qui nascitur.
 testes sunt nequitie aduersus

primū

parentes in interrogatione sua. Ju-
 stus autem si morte preoccupatus
 fuerit. in refugio erit. Sicut
 enim uenerabilis est si diuina.
 in numero annorum computata.
 Eam sunt sensus hominis. et etas se-
 ueritatis. uita immaculata. co-
 placens deo factus dilectus. et
 unicus in precoribus translatus
 est. Raptus est ne malicia in-
 utaret intellectum eius. aut fictio
 deciperet animam illius. Falsa
 uatio enim uigilantibus obscurat
 bona. et inconstantia concupiscentie
 transiit sensum suum malicia.
 Consummatus in breui expleuit
 multa tempora. Placuit ei deo
 anima eius. propter hoc properauit edu-
 cere illum de medio iniquitatum.
 Populi autem uidentes et non intel-
 ligentes. nec ponentes in precoribus
 talia. qui gratia dei et misericordia in
 sanctos eius. et respectus sunt electos
 illius. Condemnat autem iustus
 mortuus uiuos impios. et ui-
 uentis celestibus consummata lon-
 gua uita inuisi. Videbit enim
 finem sapientis et non intelliget
 quid cogitauerit de illo deus.
 et quare minuerit illum deus.
 Videbunt et contempnent illius
 illos autem deus iudicabit. et erunt
 post hoc decedentes sui honore. et
 in contumelia in mortuos in

erit

sunt

perpetuū. quā dirumpet illos in
 flato sine uoce et comouebit il
 los a fundamentis. et usque ad su
 premū desolabunt. et erūt ge
 mentes. et memoria eorū p̄ter.
 ueniet in cogitatione peccatorū
 suorū timidi. et traducent illos
 ex aduerso iniquitates ip̄orū.
Tunc stabunt iusti in maḡ cō
 stantia aduersus eos et se ang
 stiauerūt. et qui abstrulerūt la
 bres illorū. videntes turbabū
 tur timore horribili. et mirabū
 tur in subitatione in sperate salu
 tis. gementes p̄re angustia sp̄.
 Dicentes ita se p̄niam agētes
 et p̄re angustia spiritus gemē
 tes. **H**ij sunt quos aliquā inde
 usū habuerūt. in similitudinē
 improperij. **R**os insensati in
 tam eorū estimalam̄ isanias.
 et sine illoꝝ sui labore honore. et
 modo cōputati sūt int̄ filios di.
 et inter sanctos sors illoꝝ est...
Ergo errauim̄ a uia ueritatis.
 et uisitate lum̄ nō luxit nob̄. et
 sol intelligentie nō est ortus
 nob̄. **L**assati sum̄ in uia iniqui
 tatis et perditionis. et ambula
 uimus uias difficiles. **V**ia aut̄
 dñi ignorauim̄. **Q**uid nob̄ pro
 fuit sebia. aut diuitiarū iactā
 tia quid uobis contulit. **T**ran
 sicut om̄ia illa tanq̄ umbra.

et tanq̄ nūtius p̄teruies. tanq̄
 nauis que p̄transit fluctuā
 tem aquam cui cū p̄teruierit.
 non est uestigiū inuenire. nisi se
 mitā carine illius in fluctu
 aut auis que transuolat in ae
 rem. nullū inuenit argumētū
 itin̄is illius. s̄ nū sonitus ala
 rum uerbis leuē uentū. et sa
 dens p̄ uī itin̄is aerē. **C**ōmoti q̄
 alis transuolauit. et post hec ul
 lum signū inueniunt itin̄is
 illius. aut tanq̄ sagitta emis
 sa in locū destinatū. diuis̄ aer
 continuo in se reclusus ē. ut
 ignoret transitus illius. **S**ic
 et nos nati continuo desinim̄
 ēē. et uirtutis quid nullū signū
 ualeamus oīdere. **I**n maligni
 tate aut̄ m̄a cōsumpti sumus.
Talia dixerūt in inferno hij q̄
 peccauerūt. quū impu s̄res tā
 q̄ lanugo est que a uento tol
 litur. et tanq̄ spuma gratilis
 que a procella dispigitur. et tan
 q̄ fumus qui a uento diffusus
 est. et tanq̄ memoria hospitis u
 tuus diei p̄teritis. **I**usti aut̄
 in perpetuū uiuent et apud dō
 est merces eorū. et cogitatio eorū
 apud altissimū. ideo accipient
 regnū decoris. et diadema sp̄i de
 manu dñi. quū cetera sua tegz
 eos. et brachio scō suo defedz illos.

Ecce

et accipiet armaturam et elus
 lius et armabit creaturam ad ul
 tionem inimicorum. Juduet pro
 corace iustitiam et accipiet p ga
 lia iudicium rectum sumet scutum
 inexpugnabilem equitatem. Acuet a
 duram iram in lanceam et pugnet
 cum illo ovis terrarum contra isen
 satos. Ibunt directe emissioes
 fulgurum et itaque habent curua
 to arcu nubium exterminabunt
 et ad certum locum insipient et a per
 ta ira plene grandines intet.
 et scandescent in illos aquae maris
 et flumina concurret contra illos
 et avit spiritus iratus et tanquam
 turbo venti dund eos et ad te
 mura perduces omnes terram iniqui
 tas illorum et malignitas euec
 tet sedes potentium. melior est sapi
 entia viri et vir prudens melior est
 fortis.

durit

VI

Audite ergo reges et intelligite.
 discite iudices finium terre. pretere
 aures vos qui continetis multi
 tudines et placetis vobis in ter
 ris nationum. quoniam data est a do
 mino potestas vobis. et ut ab al
 tissimo qui interrogabit opera
 vram et cogitationes scrutabit.
 quoniam cum ceteris ministris illius regni
 non recte iudicatis. nisi custodis
 tis legem iusticie. nisi est voluntate
 dei ambulatis. horrende et cito

apparebit vobis. quoniam iudicium
 durissimum in his qui presunt
 fiet. Exiguo cum concedi misericordia.
 potentes autem potenter tormenta
 patientur. Non enim subtrahet per
 sonam cuiusquam dominus qui est dominator
 omnium. nec reueretur magnitudi
 nem cuiusquam quoniam pusillum et magnus
 ipse fecit. et equaliter cura est illi de
 omnibus. fortiorum autem fortior
 instat cruciatio. Ad vos reges
 ergo sunt hi sermones mei ut
 discatis sapientiam et non excita
 tis. quia cui custodierit iustitiam ius
 iudicabunt. et qui didicerit ita
 inuenient quid timeant. Concu
 piscite ergo sermones et diligi
 te illos et habitis disciplinam. et
 in eis et que nunquam marcescet sa
 pientia. et facile ut ab his qui
 diligunt eam. et inueniet ab his
 qui querunt eam. periclitatur qui
 se concupiscunt ut illis se po
 re ostendat. Qui de luce uigila
 uit ad illam non laborabit. Assi
 dentem enim illam foras suis inue
 niet. Cogitare ergo de illa
 sensus est consummatus. et qui
 uigila uerit propter illam cito
 securus erit. quoniam dignos se ip
 saram querens. et in uis suis
 ostendet se illis hylant. et in
 omni prouidentia per occurret illis.
 Inimicum enim illius uerissima est dis

11009

capline est concupiscentia. Cura
ergo discipline dilectio est. et di
lectio custodia legum illius. Custo
ditio autem legum consummatio est in
concupiscentia. Inconcupiscentia autem
facit esse proximum deo. Concupiscentia
autem sapientie deducet ad
regnum perpetuum. Si ergo delecta
mini in sedibus et sceptis, o reges
populi. Diligite sapientiam ut reg
natis in perpetuum. Diligite lumen
sapientie omnes qui preestis po
pulis. Quid ergo sapientia et que
admodum facta sit referam. et non
abscondam sacramenta dei. sed ab in
itio natiuitatis inuestigabo. et
pennam in luce scientiam illius et
non preteribo ueritatem. in ea inui
dia talescente iter habeo. quoniam ta
lis est homo non ait participes
sapientie. Multitudo autem sapi
entium. sanitas est omnium terrarum.
et sapiens rex populi stabilime
tum est. Ergo accipite discipli
nam per sermones meos. et pro
derit uobis.

Sum quid et ego mortalis homo si
milis hominibus. et ex genere terreno
illius qui prior factus est. et in ueteri
matis figuratus sum caro de
est in illius tempore. coagulatus
sum in sanguine ex hominis semine
et delectamento concupiscentie conuen
ientis. Et ego natus accepi con

numere aerem. et similibus decidi in fac
tam terram. et primam uocem silem
omnibus emisi plorans. In uero
luminis nutritus sum et curis
magnis. Nemo enim ex regibus ad
habet uarietatis uitam. Unus
ergo introitus est omnium ad uitam.
et similis exitus. Propter hoc op
tatum et datus est in sensus et inuo
catus. et uenit in me spiritus sapientie.
et preposui illam regibus et sedibus.
et diuitias michi esse dixi in copia
illius. Non comparavi illi lapides
preciosum. quoniam omne aurum in co
mparatione illius harena est exig
ua. et tantum luti estimavi argen
tum in conspectu illius. Super
saturate et spiritum dilexi eam. et propo
sui pro luce hanc illam. quoniam inexti
guibile est lumen illius. Venit enim
in omnia bona pariter cum illa.
innumabilis honestas pro maiestate
illius. et letatus sum in omnibus. quoniam
manu anteceditur me ista sap.
et ignorata. quoniam omnium horum inter
est quam sui fictione didici. et si
ne inuidia comminco. et honesta
tem illius non abscondo. Iustus
enim thesaurus est hominibus. qui qui
uisi sunt. participes facti sunt ami
tiae dei pro discipline dona comen
dant. Michi autem dedit deus dice
re sententiam. et presumere digna
horum que in dant. quoniam ipse co

Not.

bonis illis

sapientie dur' est & sapientiu' au-
 dator. In manu eu' illius & nos i-
 smones mri & omnis sapientia
 & operu' scientie disciplina. Ip' ei
 dedit in celis h'um' scientia uet'ā
 que sunt ut sciaz dispōnē orbis
 terraru' & uirtutes elementoru'
 inu'itū & cōsumationē & inedia-
 tē rēponi. uicissitudinū pmuta-
 ones & cōsumationes tēporū. am-
 cursus & stellarū dispositiones. uir-
 tutes aialū. & uas testamēti. uim
 uentorū & cogitationes h'um' diffe-
 rentiā uirgultorū & uirtutes indi-
 cam. & quicūq' sunt abscondita.
 & in prouisa didia. omniū arti fer-
 docuit sapientia. Est enī nulla sp'ie
 intelligentie scās. multiplex. uic'
 subtilis. modestus. discret'. incomā-
 natus. certus. suauis. amans bo-
 num actū. qui nich' uetat bene-
 facere. humanus. benignus. hu-
 milis. stabilis. certus. secur' cōm-
 h'is uirtutē. omnia prospiciens.
 & qui capiat omnes spiritus inteli-
 gibilis. mundus subtilis. omib'
 eu' mobilib'. mobilior est sapien-
 tia. attingit aut' usq' pariter p'p'
 inuidiā suam. Vapor est eu' uir-
 tutis dei. & emanatio quēdā ē. clari-
 tatis omnipotentis sincera & iō nich'
 iniquitatū nullā maculat. Sādor
 est eu' lucis eterne. & speculū sine
 macula dei maiestatis & ymago

bonitatis illius. & cū sit una omnia
 potest. & p'rmans omnia inouat. . . .
 & p' nationes in aias scās se tē-
 stert. amicos dei. & proptetas cōm-
 tuit. Reminē eu' diligit de' n' eu'
 qui cū sapientia inu'itat. Est ei
 lux speculor sole. & sup' omne dis-
 positionē stellarū. lucā cōp'nta
 puor uiuent. Ali' eu' succedit uor'

Sapientia aut' nō inat manu
 ā. Attingit ergo a fine usq' ad fi-
 nem fortiter & disponit omnia sua
 uiter. Hanc amau' & exi' sum cas
 a uuentate mea. & quicūq' spou-
 sam meam assumere & amato-
 frū sum forme illius. Generosita-
 tē illius glouificat cōtribnū h'ā-
 lens dei. s' & omniū dñs dilexit u-
 lam. doctrix est eu' disciplie dei. &
 electrix operū illius. & si diuicie
 appetant' inuita. quid sapia lo-
 cupletū que operat' omnia. Si
 autē sensus operatur. quis hor'
 que sunt magis rē illa ē artifer.
 & si iustitiam quis diligit. labo-
 res huius magnas h'nt' iuites.
Sobrietatē enim & prudentiā do-
 cet iusticiam. & uirtutē quibus
 utilius nich' inuita hominū. Et
 similitudinē scientie desiderat q'f-
 scit p'terita. & de futuris esti-
 mat. Scit uelutias finonū. et
 dissolutiones argumtorū. signa
 & monstra scit anteq' fiant & eū

me

mobil'

subtilis

dei

VIII

tus temporū et seculorū. **P**roposui
ergo hūc adducere michi ad cō
uiuandū. sciens quū meū cōmu
nicabit de bonis et erit allocutio co
gitationis et redi mei. **H**abeo apud
hūc claritatem ad uirtutes et honore
apud seniores uiuens et acutus
mutuar in iudicio. et in cōspectu
potenti admirabilis ero. et facies
principū mirabunt me. **F**aciet
me sustinebūt. et loquentē me res
picient. et succinante me pla ma
nus ori suo imponeut. **P**roterea
hō per hūc immortalitatem et meo
riam eternā hys qui post me fu
turi sunt relinqua. **D**isponā po
pulos et nationes in erunt sūditō.
Timebūt me audietes reges ipse
di et in multitudine bonus iude
tor et in bello fortis. **I**ntrans in do
mū meā conquiescā cum illa. nō
cū hē amaritudinē cōiulano illi
uere tediū conuictus illius s; leti
tiam et gaudiū. **H**ec cogitans expō
me. et cōmemorans in corde meo.
quū mortalis es in cogitatione
sapientia. et in amittia illi delec
tatio bona. et in opitū manuū illi
ipueitas sine defectione. et incerta
tunc loquere illius sapientia. et
preclātas in cōmunicatione ser
monū illius. circūlā quereis ut
michi illam assumem. **P**uer et
etiam ingenuosus et fortitus aīa;

tonam. et cū eē magis bonus uel
ad corpus incommūatū. **E**t ut sci
ui quū alē non possū eē cōtinens.
mū deus det. et hoc ipm sapien
tia erat scire cuius sēt hoc domū.
Adij dñm et deprecatus sū illū. et
dixi ex totis precordijs meis.

Deus patris meorū et dñe misericor
die qui fecisti omnia uerbo tuo. et
sapientia tua constituisti hōiem
ut dñaretur creature que a te fca
est. ut disponat omē terrarū in
equitate et iustitia et directione cor
dis iudicij iudicet. **D**a in sedū
tuarum assiste sapiētā et uoti
ue reprobare a puenis tuis. quū ser
uus tuus sum ego. et filius ancille
tue. **I**pmo infirmus et exiguū tēporis
et minor ad intellectū iudicij et legū.
et si quis erit cōsumatus mē filios
hominū. **S**i a uilo fugerit sapia
tua in nichilū computab. **T**u aut
elegisti me regem populo tuo et iudi
cem filiorū tuorū. et filiarum. et dixis
ti edificare templū in monte scō.
tuo. et in ciuitate habitacionis tue.
sua altare. similitudinē tabna
culi scī tui quod preparasti ab in
itio. et terū sapientia tua que nouit
opera tua que et affuit tunc cū orbē
terrarū faceres. et scielat q; placitū
eēt oculis tuis. et q; directū in precep
tis tuis. **C**onite illam de celis tuis.
et mitte illam a sede magnitudinis

IX

me

sāp

omni tempore

hominum

tue ut mecum sit et mecum laboret. et
 scientia scia quid acceptum sit apud
 te. Scit enim illa omnia et intelligit
 et deducet me in operibus meis. Sobrie
 et custodiet me in sua potentia. et
 erunt accepta opera mea. Dispo
 nam populum tuum iuste. et ero dignus sedi
 tuum patris mei. Quis enim potest sci
 re consilium dei. aut quis poterit co
 gitare quid velit deus. cogitatio
 nes enim mortalium timide et incerte
 providentiae meae. Cor enim quod cor
 rumpitur aggravat animam. et terre
 na inhabitatio depunit sensum multa
 cogitante. et difficile estimantur quae
 in terra sunt. et quae in prospectu
 sunt inveniuntur cum labore quae in
 caelis sunt aut quis investigabit.
 Sensum autem tuum quis facit. nisi tu de
 deus sapientiam. et miseris spiritum
 sanctum tuum de altissimis. et si cor recte
 sunt semite eorum quae in terra sunt.
 et quae tibi placent didicerunt homines.
 Nam per sapientiam sanati sunt qui
 cum placuerunt tibi a principio.
Que illi qui primus formatus est
 a deo pater orbis terrarum cum solus
 esset creatus. et eduxit illum de delicto
 suo. et eduxit illum de limo terre. et
 dedit iumentum continendi omnia...
 Ab hoc ut recessit inuisus aui
 sua. per iram hominum. fructus de
 perit propter quod cum aqua deleveret
 terram sanavit iterum sapientia per

etiam

X

custodit

et illi

conceptibile lignum iustum guberna
 navis. Hec et in consensu superbie
 cum se nationes extulissent scilicet
 iustum et conservavit sui querela
 deo. et in falsis misericordiam forte custo
 diunt. Hec iustum a peregrinis im
 piis liberavit fugientem descende
 te igne in pentapolim quibus intel
 timonium nequitiae famigavit
 ca constat deserta terra. et incerto
 tempore fructus huius arboris
 et incredibilis aie memoria stans
 figmentum salis. Sapientiam
 enim preterentes non tamen in hoc lap
 si sunt ut ignorarent bona. sed
 et insipientie sue reliquerunt ho
 minibus memoriam ut in his quae
 peccaverunt. nec late potuissent.
 Sapientia autem ipsa qui se ob
 suant. a dolore litteravit. Hec
 autem profugum iustum fructus iustum
 deduxit per vias rectas et condidit
 illi regnum dei. et dedit illi scientiam
 secretorum. honestavit illum in labo
 ribus. et complevit labores illum.
 In fraude circumvenientium illum
 affuit. et honestum fecit illum. Et
 reduxit illum ab inimicis et a se
 ductoribus. tutaavit illum. et vitam
 fonte dedit illi ut vinceret. et scilicet
 quia omnium potentior est sapien
 tia. Hec venditum iustum non tere
 liquit. sed a peccatoribus liberavit eum.
 Descendit enim cum illo in foueam.

etiam

et in uiculis non dereliquit eum.
 donec afferret illi sceptum regni et
 potentiam aduersus eos qui eum
 depinclant. et mendaces ostendit
 qui macullauerunt eum. et dedit
 illi claritatem eternam. Hec populum
 iustum et semen sancti querela liliau.
 a nationibus que illum opprimebant.
 Iurauit in animam serui dei et stetit
 contra reges horrendos in portentis
 et signis. et reddidit iustis in arcedem
 laborum suorum. et reduxit eos in
 uia mirabili et fuit illis in uela
 mento dei. et in luce stellarum per
 noctem. et transtulit illos per mare
 rubrum et transtulit illos per aqua
 minima. Inimicos autem illorum demer
 sit in mare. et ab altitudine inferno
 riu eduxit illos. Ideo iusti uiderunt
 spolia impiorum. et decantauerunt
 domine nom sanctum tuum et uicticem ma
 nu tuam pariter laudauerunt.
 Omnis sapientia exiit os muto
 rum. et linguas infantium facit
 differas. Diuersa opera opera eorum
 in manibus prophete sancti.

Iter fecerunt per deserta que non
 habitantur. et in locis desertis fece
 runt castris. Steterunt contra hostes
 et de inimicis se iudicauerunt.
 Sacerunt et inuocauerunt te idata
 et illis aqua de petra altissima
 requies sitis de lapide duro.
 Per que enim penas passi sunt im

muni illorum a defectioe potus
 sui et meis cum hinc daret filij is
 rael letati sunt per hec cum illis de
 ceant. ubi cum illis actum est. Nam
 pro fonte scripterum luminis fluis.
 humanum sanguinem in uicis de
 disti. Qui cum inuenerunt in tra
 ductione infantium occisorum dedi
 sti illis hinc dante acq. isperate
 ostendens per letam que tunc fuit
 que ad in tuos exaltares. et adu
 sanos illorum uicantes. Et ei temp
 tati sunt et quidem cum inia disca
 plina acceperrunt. Sacerunt que
 ad in cum in iudicati impij
 tormenta paterent. Hos quidem
 tancq. pi monens pro la. illos
 autem tancq. rex diuus interrogas
 condempnasti. Absentes enim et pre
 sentes simul torquetantur.
 Dup enim illos acceperrunt tedium
 et genitus cum memoria p. titou.
 Et enim audient per sua tormenta
 ubi scilicet agi. commemorati sunt
 dominum admirantes in fine
 exitus. Que enim in expositione
 praua proiectu deriserunt in fine
 euertus inuati sunt. No simili
 uicis faciens pro cogitatioib.
 aut insensatis iniquitates il
 lorum. quod quid errantes co
 lectant multos fructus. et in
 es super uacuas inuicis illis
 multitudines inuicis aialui

quidē

isti sacerunt

L

in uindicta ut scirent quod per que facta
peccat quis per hoc torquetur.
Non enim per impossibilis erat omni
potentis manus tua que creauit
orbem terrarum ex materia inuisa
imittit illis multitudinem ursorum
aut audaces leones aut a
nouo generis na pleuas et ignas
leuias aut uapore ignis spirituales
tes. aut odorem fumi proferentes
aut horrentas ab oculis scintilla
emittentes. quarum non solum lesura
poterat illos exterminare. sed et
aspectus per timorem occidit. Nam
et in his uero spiritu poterant occidi
persecutione passi ab ipsis factis fu-
ris. et dispersi per spiritum uirtutis su-
e. **S**omnia in mensura et uero
et pondere disposuisti. cuiusmodi enim
ualeret tibi soli superat semper inue-
nti brachii tui quis resistet. et
inam tanquam momentum statere.
sic est ante te orbis terrarum. et tan-
quam gutta uisus ante lachrymam que
descendit in terram. et miserens om-
nium quoniam omnia potes et diffinias
las peccata hominum propter pe-
nitentiam. **D**iligis enim omnia que sunt
et michi odisti eorum que fecisti. non
enim odias aliquid constituisti
aut fecisti. **Q**uoniam autem posset
aliquid permanere si tu uoluisset.
sicut quod a te uocatum non esset
consuaret. **I**ntas autem omnibus que

tuam tua sunt dominice. quia amas a-
tumas.

Quod bonus et suavis dominice spiritus tuus
in nobis. **I**deoque os ipsius que exierunt
partibus corporis et de quibus preant
animones et alloquens ut te
licita malicia creant in te dominice
illos enim inhabitatores sancte tue tue
quos exhoruisti. quoniam odibilia
tibi opera faciant per medicina
nima et sacrificia inuisa. et filii
orum suorum necatores sui inia
et conuictores uiscerum hominum. et delin-
tatores sanguinis et fauctores
parentes animam in malicia
uoluiti perdere a medio sanna
mento tuo per manus parentum
inorum ut dignam perciperet pe-
tegrationem puerorum dei que
tibi omnium carior est terra. **S**
et his tanquam hominibus peccati
si inuisa antecessores exera-
tus tui uelias ut illos paula-
tim exterminaret. non quod impo-
tens in bello eras ludicere impi-
os iustis aut beatis seuis. aut
uero duro simul exterminare
si partibus iudicans talis locum
penitentie non ignorans quoniam
iniqua est natio eorum. inuisa
malicia ipsorum. et quoniam non potest
imitari cogitatio illorum in perpetuum
tui. **S**emen enim erat malecium
ab initio non timens aliquam

ueniam datus peccatis illorum. Quis enim dicit tibi quid fecisti. Aut quis stabit contra iudicium tuum. Aut quis in conspectu tuo ueniet iudex iniquorum hominum. Aut quis tibi imputabit si perierint nationes quas tu fecisti. Nec enim est alius deus tibi cui cura est de omnibus ut ostendas quoniam non iniuste iudicas iudicium. In re. Neque tyrannus in conspectu tuo iniquitatem de his quos perdidisti. Cum ergo sis iustus ite omnia disponis ipse quoque qui non debet puniri condempnas. Et certum estimas a tua uirtute. Virtus enim tua iusticie imitatrix est. Et ad hoc quod omnium dominus es. omnibus te pariter facis. Virtute enim ostendis tu qui non credis esse in uirtute consummatus. Et hos qui te nesciunt in audacia reducis. Tu autem dominator iustis cum tranquillitate iudicas. Et cum magis reuerentia disponis nos. Sicut enim tibi cum uolueris posse. Deuisti autem populum tuum per talia opera quam ex iustis de humanum. Et bene se spera fecisti filios tuos. Quoniam iudicans das locum in peccatis punire. Si enim inimicos seruorum tuorum et debitos morti cum tanta cruciasti attentione liberaasti dans locum et tempus

per que possunt mutari a malitia. Cum quanta diligentia iudicas filios tuos. Quorum partibus iuramenta et conuentiones cediti bonari promissionum. Cum ergo nobis disciplinam das. Inimicos uros multiplicat flagellas ut bonitate tua in cogitemus iudicantes. Et cum de nobis iudicat speremus in misericordia tua. Vnde et illi qui in uita sua insensate et iuste uixerunt per hoc que coluerunt cediti summa tormentum. Et cum in erroribus uia diutius errauerunt. Deos estimantes hoc que in malis sunt superuacua infantium insensatorum more uiuentes. Propter hoc tantum pueris insensatis iudicium in derisum cediti. Quod autem ludibriis et incipationibus non correcti sunt. Dignum dei iudicium experti sunt. In his enim que patiebantur moleste ferebant in quibus patientes indignabantur per hoc quod putabant deos in ipsis esse exterminarent. uidentes illi que olim negabant se nosse uerum deum agnouerunt. Propter quod et finis condempnationis illorum uenit super illos.

Tam sunt autem omnes homines in quibus non est scientia dei. Et de his que uidentur bona non potuerunt intelligere cum quod est. In

XIII

aut innumera aqua

operibus attendentes agnouerunt
 quis esset artifex. Si autem ignem
 aut spiritum aut citatum aerem aut
 gyrum stellarum aut solem aut lu-
 nam rectores orbis terrarum deos pu-
 tauerunt. Quorum si spiritus delectati
 deos putauerunt. sciant quanto
 huius dominator eorum spirituosior est.
 Spiritus enim dominator ipse omnia consti-
 tuit. aut si uirtutes et opera eorum
 inuati sunt intelligant ab ip-
 sis quoniam qui ipse fecit fortior est illi.
 magnitudinem enim spiritus creaturae
 cognoscibilem poterit creator ho-
 rum uideri. Si tamen adhuc in huius
 minor est querela. et huius ei fortas-
 sis errant deum querentes et uo-
 lentes inuenire. et cum in operibus
 illius conuiderunt et inueniunt et per
 suasum inueniunt quoniam bona sunt que
 uidentur. uerum autem nec huius
 deum ignoscit. Si enim tantum potuis-
 sem scire ut possent estimare.
 secum quoniam huius dominum facilius non
 inueniunt. Infelices autem sunt
 et inter mortuos spiritus illorum est
 qui appellauerunt deos opera ma-
 numum hominum aurum et argentum
 artis inuentionem et similitudines
 animalium. aut lapidem inutilem opus
 manus artificis. Aut sicis arti-
 fex faber de silua lignum rectum se-
 cauerit. et huius doctore cadat conti-
 ne omnes et arte sua usus dilige-

ter fabuere uas inutile in con-
 uersatione uite. reliquias autem
 huius operis ad preparationem
 esse aduatur. et reliquias huius
 quod ad nullum usum facit lignum
 uel circuli uel uerticibus plenum tan-
 pat diligenter per uacuitatem suam.
 et per scientiam sue artis figurat
 illud. et assimiliter ymaginem hominis
 aut aliam ex animalibus. illud com-
 parat perclinens rubrica et rubi-
 cundo faciat suum colorem alio modo
 omnem maculam que in illo est
 perclinens. aut faciat ei dignam
 habitacionem. et in pariete ponens
 illud et confirmans ferro ne forte
 cadat prospiciens illi sciens quod
 manum non potest adiuuare. se. huius
 mago enim est. et opus est illi ad
 uitium. et de substantia sua et de
 filiis suis et de nuptiis uotifaci-
 tiens inquit. Non erubescat
 loqui cum illo quod si anima est. et per
 sanitate quod. Firmum deparatur.
 et pro uita mortui rogat. et ad
 uitium inutile inuocat. et per
 nere petit ab eo qui ambulare
 non potest. et de accipiendo et de
 perando. et de omnium rerum euentu
 petit ab eo qui in omnibus est inu-
 tilis.

Iterum alius nauigare cogitans
 et per ferros fluctus iter facere ma-
 gnus ligno portante se fragili

XIII

lignū inuocat. Illud enī cupiditas acquirendi excoget autē et arcifer sapientia fabulauit suā. Cui autē pater gubernas pro uidentia. qui cecidit in mari uiam. inter fluctus seruitā finit simā ostendēs quī potens ex omni sanare. Nisi sui rate quō adcat mat. S; ut nō cēt uacua sapientie opera tua propt̄ hoc et exiguuo ligno arduunt hōies aīas suas et transeuntes mare per rate uerati sunt. S; ab initio cū penerit superbi gigantes spes oris terrarū ad rate cōfugiens remisit seculo semen uacuitatis que manu tua erit gubernata. Benedictū est enī lignū per quō fit iustitia. Per manus autē quō fit idolum maledictū est et ipm et ciu fecit illud. et ille quō operatus est illud autē cū cēt fragile deus cognominatus est. Similē autē odio sunt deo impius et impietas eius. et enī quō factū est cū illo quō fecit tormenta patietur. Propter hoc et idolis nationū nō erit respectus quī creature dei iōdūi sēt sunt et in temptationē aīe hominū. et in uisapula pedib; insipientiū. Inuitū enī fornicatōis est exquisitio idolorū. et aduēdō corruptio uite est. Nō enī erant ab initio nec erit in p̄tuum.

Superuacuitas ei hominū hec aduēnt in orbē terrarū. et idō breuis illorū finis est inuentus. Acerbo enī luctu dolens p̄ cito sibi rapti filij fecit ymagines. Et illū qui tunc cū homo mortuus fuerat. nūc tanquā deū colere cepit. et constituit inter seruos suos sacra et sacrificia. Deinde i teruemente t̄p̄e cōualescente i iqua consuetudine. hec error tanquā lex custoditus est. et thian norū impio colantur figmenta. Hos quoque in palam hōies honore non poterant ip̄ quod longe cēt elonginquo figura illorū allata euidētē ymaginē regū que honorare uolebant fecerūt ut illum qui aīerat tanquā p̄sentem colerent sua sollicitudinē. p̄ uent autē ad horū culturā. et hoc qui ignorabant artificis erumina diligentia. Ite autē uolens placere s; illi qui se assūpsit elaborauit arte sua ut similitudinē in melius figuraret. cōultitudo autē hominū abducta p̄ hōies operis cum quī ante temp̄ tanquā homo honoratus fuerat. nūc deū estimauerūt. et hoc uite humane deceptio. quī aut affriū aut regū defuēntes homines in cōmūcabile uōm lapidū et ligōs ip̄osuerūt. Et nō suffecit

Y sacrificia

errasse eos circa dei sacrificia. s; i m
 magno uiuentes in sae bello. tor
 ram mag; mala pace appellat.
 Aut em filios suos sacrificantes.
 aut oblara facientes aut itaie
 pleuas uigilias hntes in uitam
 in nuptias inuidas iam custoduit
 s; alius alium per inuidia occidit
 aut adulterans contristat. et oia
 contra sunt. Sanguis homi
 dum. furtu i factio. corruptio. i fi
 delitas. iurlatio i perurui. iumil
 tus. honori dñi i memoratio. aia
 inquinatio. natiuitatis i mutatio.
 iupitari i constancia. iordina
 tio inechie i impudicie. Iusticoz
 cu iolorum cultura omis mali
 causa est. i iuitu est fims. Aut ei
 dum letantur iusanunt aut e
 re uaticinant falsa. aut uiuit
 iniuste. aut peruriant ato. Cum
 em cofidit in idolis que sut sine
 aia male uiuentes noceri se non
 sperant. Vtracq; ergo illis euacuet
 digne. emi male seuserit de deo. at
 tendentes idolis i iniuste uiuunt.
 in idolo contempnentis iusticiam.
 No ei uiuantu est uirtus. s; pecca
 tuu pena. perambulant sp i itoz
 preuancatione.

XV Tu autē deus in suauis i ueris
 es. patiens i misericordia dispōs
 omnia. Et em si peccatum tuu su
 mus facientes magnitudine tua

et si non peccaueram? sciam cum ap
 te sum computati. Nosse em te
 consumata iusticia est i scire ius
 titiam i uirtute tua. radix e in
 mortalitatis. Non em merorez
 induxit uos hominu male ante
 excogitatio. nec unu picture. la
 bor sine fructu. Effigies sculpta
 per uarios colores. cuius aspectus
 insensato dat concupiscentia et
 diligit mortue ymaginis effigi
 em sine anima. exalouu amato
 tores digni sunt morte qui spe
 hnt in talibus i q; faciunt illos
 i qui diligunt i qui colunt sicut
 figulus molle terram premens
 laboriose ad usus uros uniuersas
 uas i de eode luto fingit q; multa
 fiunt in usu uasa i similit que
 hys sunt contraria. Horu autē
 uasorum quis sit usus uider est
 figulus i cum labore uano teru
 fingit de eode luto. Ille qui paulo
 ante de terra factus fuerat. i post
 pusillum ducit se unde accepit
 est i repetitis aie debitu q; i elat.
 s; est ana illi no q; laboraturus
 est nec qui breuis illi uita e. sed
 concertatur auri fiabi i argēta
 ris. s; et cranos imitat. i gliam
 preferit. qm res supuacua figit.
 Emis est em cor eius. i terra super
 uacua spes illius. i luto uiliciter
 uita illius qm ignorauit qui se

fuit. et qui insperavit illi animam
 et amat que operatus est. et qui insu-
 flavit ei spiritum vitalem. et estama-
 uerunt lusu esse vitam vitam et conuer-
 sationem vite compositam ad luctum
 et oportere unumquemque etiam ex ma-
 lo acquirere. Hic cum scit se se
 omnes delinquere qui ex terrena ma-
 teria fragilia uasa et sculptilia
 fingit. Omnes enim insipientes et
 infelices super modum anime sue te-
 ni sunt inuicti tui populi et imp-
 perantes illi. Quia omnia idola na-
 tionum deos estimauerunt quibus non
 oculorum insus est ad uidendum. non na-
 res ad percipiendum spiritum. non aures ad
 audiendum. non digitus manuum ad
 tractandum. non pedes eorum pigrum ad
 ambulandum. homo enim fecit illos
 et qui spiritum mutuatus est finxit.
 Nemo enim sibi similem ipso
 potest deum fingere. cum sit enim mor-
 talis mortuum fingit manibus
 unquam. melior est enim ipse his qui
 colit. qui ipse quid uixit cum esset mor-
 talis. illi autem unquam et aiana u-
 miseriam colunt. Insensata enim
 comparata ius. illis sunt dete-
 nora. sed nec aspectu aliquod ex hu-
 manaliu bona potest conspiciere.
 effugerunt enim dei laudem et benedic-
 tionem eius.

VI Propter hoc et his similia pati
 sunt digne tormenta et per multi

tudinem bestiarii extinguiti sunt.
 Pro quibus tormentis uis disposu-
 isti populum tuum quibus cecidisti in
 concupiscentia delectamenti sui et
 nouum saporem escam parans eis orti-
 gomera ut illi quid concupiscent-
 tes escam. Propterea que in illis
 ostensa et missa sunt etiam a necess-
 saria concupiscentia auerterent
 hi in breui inopes facti nouam gust-
 tauerunt escam. Oportebat enim
 illis sine excusatione superuicere
 interitum exercitibus tyrannidem.
 his autem tantum ostendit. que
 admodum inimicorum extingua-
 bantur. Et cum cum illis superuicere
 scia bestiarii ira morsu perisoz
 coluboz exterminabant. Sed non
 in perpetuum ira tua permanet. sed
 ad correctionem in breui turbata
 signum uirtus salutis ad comemo-
 rationem mandati legis tue. Quia
 enim conuersus est non pro hoc quod
 uidelat sanabatur. sed pro te omni-
 um saluatore. In hoc autem ostendit
 inimicis tuis. quia tu es qui ueras
 av omni malo. Illos autem locusta-
 rum et muscarum occiderunt morsus
 et non est inuenta sanitas anime il-
 lorum qui digni erant ab hi ext-
 unari. Filios autem tuos. non dra-
 cionum nec uenatorum uicerunt ce-
 tes. misericordia enim tua aduei-
 cis sanabat illos. In memoria

corum sermonum tuorum extirpabat
 et velociter salvabantur ne mala
 incidentes oblivione non possent
 tuo uti adiutorio. Et cum neque
 la neque malagma sanavit eos.
 sed tuus domine sermo qui sanat
 omnia. Tu es domine qui vitæ et
 mortis habes potestatem et deducis
 ad portas mortis et reducis. homo
 autem occidit per malitiam quid
 animam suam. et cum exierit spiritus
 non revertetur. nec revocabit a
 manum que recepta est. sed tuam
 manum effugere impossibile est.
 Regentes enim nosse te impu-
 per fortitudine brachii tui fla-
 gellati sunt. Romis aquis et
 grandinibus et pluvie persecuti-
 onem passi sunt et per ignem
 consumpti. Quod enim mirabile
 erat in aqua que omnia extin-
 guit plus ignis valetat. Vnde
 orbis universi est enim orbis ito-
 rum. Quodam enim tempore man-
 sue talatur ignis ne combure-
 tur que ad impios missa erat
 anima. Sicut ipsi videntes scirent
 quoniam dei iudicio hic paravit ple-
 cutionem et quodam tempore in a-
 que super virtute ignis exardescat ut
 dicitur ut inique terre nationem extir-
 minaret. Pro quibus angelorum
 ecclesie nutrum iussisti presentium
 et paratum panem de celo presentium.

aut

illis cum labore omne delecta-
 mentum in se habent et omnis saporis
 suavitate. Substantiam
 cum tua et dulcedinem tua. quod inhi-
 los les ostendebat et deficiens
 unum cuique voluntati ad quod
 quod volebat conuertebat. Sic autem
 et glacies sustinebant ut ignis
 non tabescebat ut scirent quod
 in fructus inimicorum extirpa-
 bat ignis ardens. et in gurgulie
 et ruina choruscans. Hec autem
 item ut nutrent iusta et sue ut
 tutis oblitus est. Creatura enim
 tua est foveam deseruiens exardescat
 in tormentum aduersus iniustos
 et levior fit ad benefaciendum pro-
 his qui in te confidunt. Propter
 hoc et tunc in omnia transfigurata
 creatura omnium nutriti gratie tue
 deseruiant. ad voluntatem ho-
 mi qui a te desiderati sunt. et levior ut
 filii tui quos dilexisti domine. quod
 in non natiuitatis fructus
 nascuntur homines. sed fino tuus
 ipsos qui in te crediderunt conser-
 uant. Quod enim ab igne non po-
 tebat extirminari. statim ab ex-
 igno radio solis calefacti tabes-
 cebat. Ut notum omnibus esset. quoniam
 os peruenire sole ad vinctio-
 nem tuam et ad ortum lucis te ado-
 rare. Ingressi enim spes tantum vix
 nalis glacies tabescebat et dispe-

XVII nec tanq[ua]m aqua superuacua.
Magna eni[m] su[n]t iudicia tua d[omi]n[us]
 i[m]memorabilia uerba tua.
 p[ro]p[ter] hoc indisciplinata a[n]i[m]a erra
 uerit. Dum eni[m] p[er]suasum h[ab]et
 iniqui posse d[omi]n[us] nationi sc[ilicet]
 unclis t[er]raru[m] i[n] longe nocte
 comp[er]ditu[m] inclusi subtectis fu
 gitum p[er]petue p[ro]uidencie
 iacuerit i[n] d[omi]n[u]m putant late i[n]
 obscuris peccatis tenebroso ob
 lutionis uelamento disp[er]si s[un]t
 pauentes h[ab]uerunt i[n] cu[m] amm
 ratione nimia p[er]turbati. Acq[ue]
 eni[m] que cont[ra]hebat illos sp[irit]u
 sa timore custodiebat qui so[lu]s
 descendens p[er]turbabat illos et
 p[er]sonas tristes illis appaentes
 pauore[m] prestabant i[n] quibus q[ui]de[m]
 nulla uis poterat illis lumen
 p[re]bere. nec sideru[m] i[n] impide fl
 ame illu[m]inare poterant illa uoc
 tem horrentia. App[ar]eat ei[us] as
 subitaneus ignis timore plen[us]
 i[n] timore percussi illius que no[n]
 uidet faciem estimabant dete
 no[n]ia e[ss]e que uidebant. i[n] magi
 ce artis app[ar]iti erant deus.
 sapientie gl[ori]a correctio cu[m] co
 timelia. Illi eni[m] ei p[ro]mittela
 nt timores i[n] p[er]turbationes se
 expellere ab a[n]i[m]a languente. In
 cu[m] deorsu[m] pleni timore languie
 rant. Nam i[n] si nich[il] illos ex mo

do p[er]turbabat transitu ani
 malu[m] i[n] serpentu[m] si uolatone
 comoti tremebundi p[er]dant.
 Et acie[m] que nulla ratio neq[ue]
 effugeret poss[et] negantes se ui
 cere. frequenter eni[m] p[re]occup
 ant pessima redarguente con
 scientia. Cum eni[m] timida neq[ue]
 cia data est in omniu[m] co[n]demn
 natione[m]. semp[er] eni[m] p[re]sumit se
 ua p[er]turbata conscientia. Si
 ch[ilicet] eni[m] est timor nisi p[re]sumptio
 adiutoriu[m]. p[ro]bitio cogitatio
 nis auxilioz. Et d[omi]n[u]s au[tem] intro
 unior est expectatio. maiore[m]
 co[m]putat potentia[m] eius cause
 de qua tormentu[m] p[re]stat. Illi
 aut[em] qui impotentem uere nocte[m]
 i[n] ab infimis i[n] ab altissimis
 sup[er]ueniente eunde[m] sopnium
 dormientes aliqui mo[n]strorum
 exagrabant timore aliquo
 a[n]i[m]e deficiebant traductione.
Subitaneus eni[m] illis i[n]sp[er]at[us]
 timor sup[er]uenerat. de[us] si q[ui]s
 ex illis cecidit custodiebat[ur]
 in carce[m] s[ed] ferro reclusus. Si
 eni[m] rusticus quis erat aut pa
 stor. aut ag[er] labor operarius
 p[re]occupatus e[ss]et ineffiga
 bile sustinebant uacitate. S[ed] na
 eni[m] cathena tenebraru[m] omnes
 erant colligati s[ed] sp[irit]u[m] abi
 lans. aut int[er] spinulos ramos arbor

testari

auri sonus suavis. aut uis a
 que decurrentis nimium aut so
 nus ualidus precipitantium
 petrarum aut iudentium aialuz
 curfus murfus. aut mugien
 tum ualida tenebrarum uox aut
 resonans de altissimis moti
 bus ecclo deficientes faciebant
 illos pre timore. Omnis ei orb
 terrarum lun pido lumiaabant
 lumine. et non impeditis opus
 continebat. solis autem illis se
 posita erat grauis uox. y ma
 go tenebrarum que sup uictima
 uis erat. Ipi ergo s erant gni
 ones tenebris

XVIII

immuci

Sanctis autem tuis maxima
 erat lux. et horum quidem uoce
 audiebant. h figura non uide
 bant. et non ipsi per eadem
 passi erant magnificabat te
 et ip ante lesi erant qui ante
 ledetantur gras agebant ubi
 et ut eet differentia te deum pu
 talant. Propt quod ignis ar
 dentem columpnam huerit du
 cem ignote uie. et sole su lesu
 ra boni hospiti prestisti.
 Digni enim illi cavere luce et
 pati carere tenebrarum. qui i
 chulos custodiebant sanctos
 filios tuos. pro quos incipiebat
 incorruptum legis lura seculo
 tari. cui cogitarent iustorum occi

dere infantes. et uno exposito
 filio et liberato in traductione
 illorum multitudinem filiorum
 abtulisti. et pariter illos perdi
 disti in aqua ualida. Illa enim
 uox cognita est ante a patribus
 nostris ut uere scientes quibus
 uiamentis animo eiores ef
 sent. Suscepta est autem a populo
 tuo sanitas quidem iustorum iustorum
 aut exterminatio. Sicut enim le
 sisti aduersarios nostros sic pro uos
 cans magnificasti. Absconse
 enim sacrificabant iusti pui
 tonorum et iustitie legem in cocon
 diam disposuerunt. Simili uo
 et mala recepturos iustos pu
 as cecantantes laudes. Reso
 nabat autem inco uices immo
 rum uox. et flebilis audiebatur
 plangtus ploratorum infantium.
 Simili autem pena seruus ar
 dono afflictus est. et populans
 homo regi familia passus. Si
 militer ergo omnes uno noie
 mortis mortuos habebant in
 numerabiles. nec enim ad sepeh
 endum uiuui sufficiebant. quia
 niam uno momento que erat
 preclarior. natio eorum extinia
 ta est. De omnibus enim si crederet
 tes pro beneficia tunc cum pnu
 fuit extimium primogenitorum spo
 ponderunt populum dei se esse.

Dum enim quieti silentium conti-
 neret omnia. et non in suo cursu
 medii iter haberet omnipotens
 tuus dñe exiens de celo a reg-
 no sedis: uenit durus bellator
 in mediam ceterum terram. pro-
 siluit gladius acutus in simu-
 latu imperii portans tuum et sta-
 tepleuit omnia morte. usque ad
 celum attingebat stans in terra.
 Tunc continuo uisus sopno
 in malorum turbauerunt illos. et
 timores super uenit uisitati.
 et alius alibi proiectus semini-
 uis propter quod morielat causa
 demonstrabat mortis. Visiones
 enim que illos turbauerunt hoc p-
 monebant ut in seipso quare pau-
 clant perirent. Tetigit autem
 tunc iustos temptatio mortis
 et commotio in heremo facta est
 multitudinis. sed non diu pman-
 sit ira tua. propterea enim lo sine
 querela deprecari pro populis
 proferens securitatis sue sententiam
 oratione et per incensum deprecatione
 allegans resistit ire et fine im-
 posuit necessitati. enim omnes
 tuus est famulus. uicit autem
 uirtas non in uirtute corporis in
 armatura potentie. sed uerbo il-
 lum qui se uexabat subiecit in
 ramenta parentum et testamentum
 commemorans. Cum enim iam acer

uatum cecidissent super alterum
 mortui. inter se ut et amputa-
 uit impetum iduisit illam que
 ad uiuos ducebat uiam. In uicte
 enim poderis quam habebat
 totus erat orbis terrarum et pax
 tum magnalia in quatuor lan-
 dum ordinibus erant et magni
 ficentia tua in dyadema capiti
 illius erat scripta. Hinc autem
 cessit qui eximialat. et hoc exti-
 muit. Erat enim sola temptatio ue-
 sufficiens. Impiis autem usque o-
 ad nouissimum sui misericordia
 ira superuenit.

sculpta

XIX

Presciat enim et futura illorum
 qui cum ipi reuersi essent et permis-
 issent ut seducerent. et cum mag-
 sollicitudine premisissent illo
 consequerantur pnie actus. Ad
 huc enim inter manus hntes
 luctu et deplorantes ad monu-
 menta mortuorum. alia s assump-
 serunt cogitacione inscientie. et q-
 rogantes proiecerant ipsos tanquam
 fugiuos persequerant. Duce-
 lat enim illos ad hunc finem dig-
 necessitas. et horum que accide-
 rant commemoratione mitte-
 rant ut que decerant tormentis
 repletet punitio. et populus si-
 dem tuus mirabile transiret
 illi autem noua morte inueneret
 Omnis enim creatura ad suum

m. 11

genus ab initio refigurabat. Des-
 mens tuis preceptis ut pium tui
 custodiret. Illi. Nam nubes il-
 lorū castra obūbrabat. et ex aq̄
 que ante erat. terra apparuit
 arida. et in mari rubro uia sine
 impedimento. et camp' g'innas
 de profundo uimio per quē ois
 natio transiit que te gelat
 tua manu. **V**identes tua mira-
 bilia et monstra tanc' enī equi
 cepauerūt escā. et tanc' agni ex-
 ultauerūt magnificantes te
 dñe qui liberasti illos. **M**emore
 enī adh' erant ulorū. que inco-
 latu ulorū scā fuerant. que
 admodū pro natione aīaliū
 produxit terra muscas. et p' pis-
 cib' eructauit fluuius multi-
 tudinē ranarū. **R**ouisse autē
 uiderūt nouā creaturā auiū
 cum adducti concupiscētia po-
 stulauerūt escas epulationis.
In allocutione enī desiderior' de-
 scendit illis de mari origōme-
 tra et uexationes peccatoribus
 superuenerūt. nō sū ill' q' scā
 erant arguitis pium flumi-
 nū. **I**uste enī patiebant' et suas
 nequitas. et enī indetestabilio-
 re ipsipitalitati' idituerūt.
Aly quidē ignotos nō recipiebāt
 aduenas. **A**ly autē bonos ip-
 pites in seruitutē accipiebāt.

et non solum hec. s. et alius quid
 erat re aspectus ulorū. quā in
 uita recipiebant enī eos. **Q**ui
 autē cū letitia receperūt hos.
 qui eisde' usierant iditutis
 seuissimis afflixerūt dolorū.
Percussi sunt autē cecitate.
 sicut illi in forib' iusti. cum
 subitanis coopti erūt tñb's.
Vnus quisq' transitū hostij
 sui querelat. **I**n se enī elemē-
 ta conitunt' sicut in organo
 qualitatis sonus imitat'. et
 omnia suū sonū custodiūt. **V**n
 estimari ex ipō certo usu pot'.
Agrestia enī in aquatica cōū-
 conitabant'. **Q**uecūq' erant
 nata in terra trāsibant'.
Ignis in aq̄ ualebat sup' suam
 uirtutē. et aqua exanguens nēc
 obliuiscēbat'. **F**lamme cōtūro
 corruptibiliū aīaliū nō uerant
 ruit. carnes coambulantūz
 uē dissoluebant' que facie diss- ill. 1
 oluebant'. sicut glacies bonā aīā.
In omnib' enī magnificasti p-
 pulū tuū dñe et honorasti. et nō
 desperisti in omni tempore enī
 in omni loco assistens eis. **E**x-
 plicat liber sapientie. **I**ncipit
 dialogus in eccl'astico.
Multorū nobis et magnorū
 per legē et prophas aīos et
 qui secuti sunt ulos sapientia